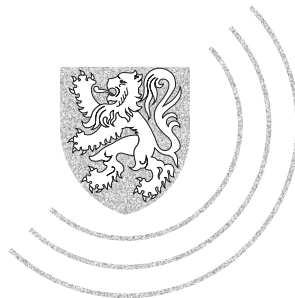

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

27 oktober 2003

BELEIDSBRIEF

Buitenlands Beleid

Beleidsprioriteiten 2003-2004

ingediend door mevrouw Patricia Ceysens,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government

INHOUD

	Blz.
0. Inleiding	4
0.1 De missie van het buitenlands beleid.....	4
0.2 De strategische doelstellingen	4
0.3 Samenwerking op politiek en economisch vlak	4
1. Vlaanderen politiek meer stem geven in de Europese Unie en andere multilaterale fora ..	5
1.1 Een pro-actief Vlaams EU-beleid	5
1.1.1 Vlaamse deelname aan de Intergouvernementele Conferentie 2004	5
1.1.2 REGLEG : netwerk van regio's met wetgevende bevoegdheden.....	6
1.1.3 Uitbreiding van de Vlaamse vertegenwoordiging bij de EU	7
1.2 De multilaterale instellingen.....	9
1.2.1 Kader.....	9
1.2.2 Voortzetting van bestaande beleidsinitiatieven in 2003-2004.....	9
1.2.3 Nieuwe beleidsinitiatieven in 2003-2004.....	10
2. Vlaanderen versterkt zijn positie als volwaardige actor/partner voor bilaterale relaties : het bilateraal Vlaams buitenlands beleid	12
2.1 Naburige regio's en buurlanden	12
2.1.1 Nederland.....	12
2.1.2 Frankrijk	13
2.1.3 Duitsland.....	14
2.1.4 Verenigd Koninkrijk	15
2.1.5 Groothertogdom Luxemburg – Benelux	16
2.1.6 Oostenrijk.....	16
2.1.7 Duitstalige Gemeenschap.....	16
2.2 Landen van Centraal- en Oost-Europa.....	17
2.3 De landen buiten Europa	17
2.3.1 De samenwerking met Zuid-Afrika	17
2.3.2 Marokko	18
2.3.3 Chili.....	19
2.3.4 Quebec	19
2.3.5 Verenigde Staten van Amerika	20
2.3.6 Azië	20
2.3.7 Israël – Palestina	20
2.4 Het project Flanders DC (District of Creativity).....	21
2.4.1 Het multiregioforum : Districts of Creativity meet @ Flanders.....	22
2.4.2 Bilaterale fora : Flanders – Regio "XX"DC.....	22

3. De wapenexport	23
4. De organisatie van het buitenlands beleid.....	24
4.1 Uitbouw van een nieuw ministerie van Buitenlands Beleid & Internationale Samenwerking	24
4.2 De Vlaamse internationale vertegenwoordiging	25
4.3 Communicatiestrategie “Vlaanderen Internationaal”.....	25
5. De moties en resoluties van het Vlaams Parlement	26

0. Inleiding

0.1 De missie van het buitenlands beleid

De beleidsnota 2000-2004 formuleerde onderstaande missiebepaling, en is opgebouwd rond vier strategische doelstellingen.

Vlaanderen een gezicht geven in de wereld door een maximale behartiging van haar belangen en de verdediging van fundamentele humane waarden. Vlaanderen zet zich binnen zijn bevoegdheden in voor een beter Europa en geeft mee gestalte aan een internationaal beleid gericht op een duurzame ecologische en economische welvaart en sociale rechtvaardigheid in Noord en Zuid.

0.2 De strategische doelstellingen

- 1. Vlaanderen politiek meer stem geven in de EU en andere multilaterale fora**
- 2. Vlaanderen versterkt zijn positie als volwaardige actor/ partner voor bilaterale relaties**
- 3. De welvaartscreatie in Vlaanderen ondersteunen en de economische impact van Vlaanderen vergroten**
- 4. Vlaanderen levert een bijdrage om de verschillen in welvaart en welzijnsniveaus tussen Westerse landen en landen in ontwikkeling te verkleinen**

Als minister bevoegd voor Buitenlands Beleid en Internationale Handel wens ik uitvoering te geven aan de eerste drie doelstellingen. Doelstelling 4 behoort tot de bevoegdheid van minister Ludo Sannen, die hierover in een aparte beleidsbrief Ontwikkelingssamenwerking zal rapporteren.

Wat de eerste twee doelstellingen betreft, rapporteert deze beleidsbrief, overeenkomstig de voorschriften van het Reglement van het Vlaams Parlement, en volgens de structuur van de Beleidsnota. De Rubrieken 1 en 2 betreffen de gelijknamige strategische doelstellingen. Onder rubriek 3 wordt teruggekoppeld over de initiatieven inzake de organisatie van het buitenlands beleid. Rubriek 4 geeft weer hoe door het beleid gevolg werd gegeven aan de moties en resoluties van het Vlaams Parlement.

0.3 Samenwerking op politiek en economisch vlak

Doelstelling 3 komt ook aan bod in een afzonderlijke beleidsbrief, maar moet ook in overweging genomen worden in het algemeen Buitenlands Beleid, in navolging van de zinsnede uit de beleidsnota “*Een beleid dat als opdracht heeft de Vlaamse belangen te behartigen in de internationale context kan aan het primaire belang van de economische welvaart niet voorbij gaan*”. Derhalve wordt hier ook rekening mee gehouden bij de realisatie van de eerste twee doelstellingen.

1. Vlaanderen politiek meer stem geven in de Europese Unie en andere multilaterale fora

1.1 Een pro-actief Vlaams EU-beleid

1.1.1 Vlaamse deelname aan de Intergouvernementele Conferentie 2004

Stand van zaken in 2003

Halverwege juli rondde de Conventie haar werkzaamheden af. Het resultaat is een ontwerpverdrag voor de Europese Unie dat in de eerstkomende maanden besproken zal worden door de staats- en regeringsleiders. Minister-president Patrick Dewael zetelde namens het Comité van de Regio's als waarnemer in de Conventie. Hij nam er actief aan deel, individueel, maar ook in samenspraak met gelijkgezinde regio's uit andere lidstaten van de Unie (zie punt 2, REGLEG).

De actieve deelname van de regio's aan de Conventie liet enkele duidelijke sporen na. Zo wordt het regionaal en lokaal zelfbestuur in de lidstaten benadrukt en verbindt de Unie zich ertoe om zich niet te mengen in de interne structuur van de lidstaten. Dit betekent bijna zoveel als een erkenning van de regio's. Bovendien wordt de Europese Commissie verplicht bij elk nieuw wetsvoorstel na te gaan wat de impact ervan zou kunnen zijn op regionale regelgeving. Ook het respect voor de culturele en taalkundige verscheidenheid van de Europese Unie staat duidelijk weergegeven in de tekst. Verder krijgt het Comité van de Regio's een rol bij de subsidiariteitstest: als het van oordeel is dat een wetgevingshandeling het subsidiariteitsbeginsel schendt, kan het Comité naar het Hof van Justitie stappen. Het Comité kan bij het Hof van Justitie terecht voor de vrijwaring van zijn prerogatieven.

Acties in 2003-2004

Vlaanderen zal de IGC op de voet volgen. Hoewel Vlaanderen geen voorstander is van het doorbreken van het precaire compromis dat binnen de Conventie werd bereikt, zijn er verschillende elementen in het ontwerpverdrag die voor verbetering vatbaar zijn. De voornaamste Vlaamse aandachtspunten zijn de volgende:

Rechtstreekse toegang tot het Hof van Justitie voor de individuele regio's met wetgevende bevoegdheden

De regio's met wetgevende bevoegdheden staan in voor de omzetting van Europese regelgeving, maar zij kunnen zich niet rechtstreeks tot het Hof van Justitie wenden, wanneer hun bevoegdheden in het gedrang zijn. Evenmin kunnen zij zich rechtstreeks voor het Hof verdedigen, daar zij niet rechtstreeks gedaagd kunnen worden. Een veralgemening van de rechtstoegang voor regio's met wetgevende bevoegdheden is vandaag moeilijk haalbaar. Daarom pleit Vlaanderen ervoor dat de Europese Unie de toekenning van het vorderingsrecht overlaat aan de lidstaten. Elke lidstaat kan in overeenstemming met zijn eigen interne organisatie in een Verklaring aanduiden welke de regio's met wetgevende bevoegdheden zijn die in eigen naam kunnen optreden voor het Hof van Justitie en voor welke Europese bevoegdheidsdomeinen zij dit kunnen doen.

Ook de regionale parlementaire assemblees moeten een rol kunnen spelen in de controle op het subsidiariteitsbeginsel

Parallel met het vorige voorstel, pleit Vlaanderen ervoor dat iedere lidstaat voor zichzelf kan aanduiden welke regionale parlementen de rol van het nationaal parlement kunnen overnemen wanneer regionale bevoegdheden in het geding zijn. Dit is des te belangrijker voor Vlaanderen, waar de federale kamers deze rol onmogelijk kunnen vervullen voor materies die tot de exclusieve bevoegdheid van de deelstaten behoren. Bovendien gaat de Belgische staatsstructuur ervan uit dat interne bevoegdheid externe bevoegdheid met zich meebrengt, waardoor Vlaanderen rechtstreeks betrokken partij wordt bij de Europese aangelegenheden waarvoor het bevoegd is.

Betrokkenheid van de regio's bij de herziening van het Verdrag

De rechtstreekse invloed van regio's bij verdragsherzieningen beperkt zich totnogtoe tot de fase van ratificatie, wanneer alles reeds onderhandeld en besproken is. De regio's kunnen het resultaat enkel goedkeuren of afkeuren. Vandaar dat Vlaanderen pleit voor een meer actievere deelname aan verdragsherzieningen. De conventiemethode blijkt hiervoor een goede manier. Vlaanderen wil dan ook dat de conventiemethode verdragsrechtelijk vastgelegd wordt én dat in het recht voorzien wordt dat de lidstaten als 'vertegenwoordigers van de nationale parlementen' ook vertegenwoordigers van de parlementen van hun regio's kunnen aanduiden.

Rechtstreekse en, indien nodig, individuele raadpleging door de Europese Commissie

Vlaanderen wil rechtstreeks gehoord worden door de Commissie wanneer deze nieuwe wetgeving of een nieuw beleid voorbereidt en niet enkel via de bestaande interregionale samenwerkingsverbanden of organen, zoals REGLEG of het Comité van de Regio's, hoe nuttig hun inzet ook mag zijn.

1.1.2 REGLEG: netwerk van regio's met wetgevende bevoegdheden

Stand van zaken in 2003

Het versterken van de rol van de constitutionele regio's in de Europese Unie is één van de prioriteiten van het Vlaams buitenlands beleid. Mede op initiatief van Vlaanderen is er een netwerk opgericht tussen de regio's met wetgevende bevoegdheden van de Europese Unie, onder de naam REGLEG. Op de conferentie van de ministers-presidenten van de regio's met wetgevende bevoegdheden georganiseerd in Luik (15 november 2001) werd beslist dat er jaarlijks een conferentie van ministers-presidenten van regio's met wetgevende bevoegdheden zou plaatsvinden onder een roterend voorzitterschap. Het voorzitterschap voor 2002 was in handen van Toscane. In 2003 is Salzburg voorzitter en in 2004 neemt Schotland de fakkel over.

De regio's met wetgevende bevoegdheden hebben gezamenlijk gezorgd voor de voortgangscontrole op de werkzaamheden van de Conventie. Daartoe werd de verklaring van de derde conferentie van minister-presidenten van regio's met wetgevende bevoegdheden van 14 en 15 november 2002 in Firenze overgemaakt aan de Conventie. Belangrijke eisen van de regio's met wetgevende bevoegdheden in dit kader waren onder meer:

- respect voor het subsidiariteits- en proportionaliteitsprincipe als bindende verplichting;
- een expliciete verwijzing in het Constitutioneel Verdrag naar de subnationale entiteiten;
- een betere betrokkenheid van de regio's met wetgevende bevoegdheden bij de Europese besluitvorming o.m. via consultatie door de Europese Commissie;
- een versterking van het Comité van de Regio's;
- en een betrokkenheid van de regionale parlementen bij de besluitvorming op dezelfde wijze als de nationale parlementen voor wat hun bevoegdheid betreft.

Acties in 2003-2004

Een aantal van bovenvermelde eisen werden gerealiseerd in het ontwerp van Constitutioneel Verdrag zoals voorgelegd aan de Europese Raad van Thessaloniki (19-21 juni 2003). Ook in de toekomst zal Vlaanderen zich blijven inzetten voor een grote betrokkenheid van de regio's met wetgevende bevoegdheden bij het Europees besluitvormingsproces in het algemeen, en bij de werkzaamheden van de Intergouvernementele Conferentie (die van start ging op 4 oktober in Rome) in het bijzonder.

Op 11 en 12 november 2003 vindt een nieuwe conferentie van de ministers-presidenten van regio's met wetgevende bevoegdheden plaats in Salzburg. Daar zullen de inspanningen worden verder gezet om te komen tot het formuleren en verdedigen van Vlaamse standpunten die in de lijn liggen van de standpunten van regio's met wetgevende bevoegdheden rond de thema's die in de IGC aan bod zullen komen, waaronder:

- rechtstoegang tot het Hof van Justitie voor de individuele regio's met wetgevende bevoegdheden;
- een duidelijke bevestiging van de mogelijkheid voor regio's met wetgevende bevoegdheden om hun lidstaat te vertegenwoordigen in de Raad van ministers;
- de vermelding van het Comité van de Regio's bij de componenten van een toekomstige Conventie;
- de uitbreiding van de verplichte raadpleging van het Comité in die gevallen waar regionale en lokale belangen en het subsidiariteitsbeginsel in het geding zijn;
- het statuut van instelling voor het Comité van de Regio's met het recht om mondelinge en schriftelijke vragen te stellen aan de Commissie met de verplichting voor Raad en Commissie om regelmatig verslag uit te brengen over het volgen of niet volgen van het advies van het Comité.

1.1.3 Uitbreiding van de Vlaamse vertegenwoordiging bij de EU

In het kader van een pro actief en resultaatgericht Vlaams EU-beleid speelt de Vlaamse permanente vertegenwoordiging bij de Belgische permanente vertegenwoordiging bij de Europese Unie (PV) een sleutelrol in samenwerking met het kabinet en de administratie Buitenlands Beleid. De interactie tussen deze diensten kan resulteren in een reële impact op de besluitvorming bij de Europese Unie.

Bij de vertegenwoordiger van de Vlaamse regering werden het afgelopen jaar ook diverse sectorale vertegenwoordigers gehuisvest bij de Belgische permanente vertegenwoordiging bij de Europese Unie.

Door de betrokken administraties werd per beleidssector een sectorverantwoordelijke aangeduid die instaat voor het opvolgen van de beleidsontwikkelingen binnen de vergaderingen van de diverse werkgroepen en comités van zowel de Raad als de Commissie en de COREPER. De sectorverantwoordelijke staat eveneens in voor de uitbouw van een netwerk in zijn/haar sector(en), zowel in de diverse instellingen en organen van de Europese Unie als in de diverse nationale en regionale EU-vertegenwoordigingen. De sectorverantwoordelijke rapporteert over zijn activiteiten aan de vertegenwoordiger van de Vlaamse regering en aan zijn functioneel departement.

Stand van zaken in 2003

Gezien de sleutelrol van de PV in de uitbouw van een pro actief Vlaams EU-beleid, werden in 2003 dan ook belangrijke stappen ondernomen om de PV structureel verder uit te bouwen. De benoeming van een onderzoeks- en economisch attaché, alsook van een extra administratieve ondersteuning waren de belangrijkste realisaties in 2003.

De PV heeft haar taak om de Europese dossiers met Vlaams belang op te volgen waar nodig uitgebreid. Naast de directe opvolging van de Raden die volgens de intern Belgische samenwerkingsakkoorden betrekking hebben op de gemeenschaps- en gewestbevoegdheden, volgde de Vlaamse PV tevens de Raden van categorie I en II (gemengde bevoegdheden) van dichtbij op omwille van de implicaties van deze Raden voor het Vlaamse beleid. Hiernaast werd ook bijzondere aandacht besteed aan de werkzaamheden in het kader van de Intergouvernementele Conferentie, de uitbreiding van de Unie, staatssteundossiers, het toekomstig beleid rond de cohesie- en structuurfondsen en horizontale raadsactiviteiten. De PV heeft de opvolging van de vragen van de Commissie en ingebrekestellingen in verband met omzetting en toepassing van EG-recht voortgezet en bijgedragen tot verdere uitbouw van de Vlaamse databank.

Acties in 2004

In 2004 zal er verder aandacht besteed worden aan de institutionele vraagstukken van de Europese Unie waaronder de opvolging van de Intergouvernementele Conferentie en de concrete implementatie van de resultaten hiervan.

Op het sectorale vlak zullen de onderhandelingen over het toekomstige cohesiebeleid en de financiële perspectieven voor de periode 2007-2013 (waarin de Vlaamse belangen maximaal moeten worden bewaakt) ongetwijfeld hun volle beslag krijgen in 2004, met als zwaartepunt tijdens de tweede jaarhelft (Nederlands EU-VZP, wanneer Vlaanderen het Belgisch coördinatorschap zal waarnemen).

De PV zal haar taak, die erin bestaat de Europese dossiers met een manifest Vlaams belang op te volgen, verder zetten, niet in het minst dankzij de toevoeging van bovenvermelde sectorale attachés. Om de samenwerking tussen alle betrokkenen optimaal te laten verlopen, zal een protocol opgemaakt worden. Hierin zullen in een geest van loyaliteit en met inachtneming van de leidinggevende en coördinerende functie van de vertegenwoordiger van de Vlaamse regering de samenwerkingsmodaliteiten met de sectorale attachés bepaald worden. Aanvullend zal de gedragscode voor de Vlaamse vertegenwoordigers die deelnemen aan vergaderingen in het kader van de totstandkoming van EU-besluitvorming geactualiseerd worden.

1.2 De multilaterale instellingen

1.2.1 Kader

De uitstraling van Vlaanderen wordt eveneens versterkt door het samenwerken met internationale organisaties. Multilaterale samenwerking biedt het voordeel van schaalvergroting en continuïteit. De Vlaamse bijdragen tot die samenwerking houden een financiële bijdrage in of een deskundige deelname of beide. Ze variëren van het initiëren van een bepaald proces tot het ondersteunen van initiatieven van andere regio's of landen of van de multilaterale organisaties zelf.

Naast die samenwerking, blijft het de bedoeling dat de Vlaamse overheid in 2004 betrokken wordt bij de beleidsmatige werkzaamheden van de multilaterale organisaties. Dat zal rechtstreeks gebeuren, bvb. door het verwerven van een eigen plaats in bestuursorganen, comités en werkgroepen van internationale organisaties. Om dat te bereiken wordt in 2004 o.a. gestreefd naar de thematische en financiële concentratie van die multilaterale samenwerking.

Een effectiever impact op de multilaterale besluitvorming kan tevens bereikt worden via een betere afstemming binnen de Belgische federatie. Als middel daartoe moet de coördinatie op het federale niveau meer gestructureerd verlopen. Ik denk daarbij in het bijzonder aan het effectiever gebruik van het Kaderakkoord d.d. 30 juni 1994 tot samenwerking tussen de federale overheid en de andere deelstaten over de vertegenwoordiging bij de internationale organisaties waarvan de werkzaamheden als gemengd worden beschouwd.

Bovendien zal ik de buitenlandse vertegenwoordiging van Vlaanderen inschakelen in de behartiging van de multilaterale dossiers, met name de vertegenwoordiger van de Vlaamse regering in Parijs, geaccrediteerd bij de OESO, UNESCO en de Raad van Europa, alsook de Vlaamse vertegenwoordiger bij de internationale organisaties gevestigd in Genève.

De multilaterale besluitvorming betreft alle beleidsdomeinen. Daarom is een betrokkenheid vereist van alle leden van de Vlaamse regering. Dat impliceert o.a. een intensieve coördinatie en informatie door de Vlaamse minister bevoegd voor buitenlands beleid.

Hieronder volgen de specifieke plannen voor de samenwerking en de medewerking aan de besluitvorming.

1.2.2 Voortzetting van bestaande beleidsinitiatieven in 2003-2004

In het najaar 2003 en in 2004 wordt het multilateraal beleid op de eerste plaats voortgezet en geconsolideerd. De samenwerking met UNESCO, de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) en de Wereldhandelsorganisatie (WHO) blijft in 2004 prioritair. Aan de Vlaamse regering zal ik voorstellen formuleren voor de jaarlijkse bijdrage en programmering van de Vlaamse samenwerkingsfondsen met UNESCO en IAO. Aan de WHO heb ik bij ministerieel besluit een bijdrage van 150.000 EUR verleend ter financiering van een WHO-seminarie over interne regelgeving en de WHO-regels, dat begin december as. gepland is.

De werkgroep Vlaams *WHO-beleid* blijft actief zijn medewerking verlenen aan het onderhandelingsproces binnen de WHO over een verdere liberalisering van de wereldhandel

in functie van de “Doha Development Agenda”. Daarbij blijven de Vlaamse doelstellingen gelden waarvoor de Vlaamse regering in haar standpunt van 5 september 2003 opnieuw een bijzondere aandacht vroeg, n.a.v. de ministeriële Conferentie die van 10 tot 14 september 2003 plaats had in Cancun (Mexico). Ze betreffen vooral, conform met het federale beleid en dat van de EU, de markttoegang voor goederen en diensten en de vier nieuwe thema’s (nl. vereenvoudiging van interne procedures, overheidsopdrachten, investeringen en concurrentiebeleid), alsook de bescherming van het specifieke beleid inzake landbouw, cultuur en media. Tenslotte genieten ook horizontale thema’s zoals ontwikkeling en milieu de nodige aandacht.

De mislukking van Cancun betekent ongetwijfeld een hypotheek op de afwikkeling van de onderhandelingsagenda die in Doha werd overeengekomen. Het zou echter onverantwoord zijn mocht de WHO die agenda opgeven. Daarom geef ik aan de Vlaamse werkgroep opdracht om, in overleg met de federale overheid en de andere deelstaten de huidige situatie, te analyseren en te evalueren.

Voor de Vlaamse regering blijft de bestrijding van HIV / AIDS een belangrijk aandachtspunt. Zo zal ik ook voor de periode 2003-2004 een bijdrage van 500.000 EUR verlenen aan UNAIDS waarbij de nadruk ligt op de bescherming van kinderen en jongeren in Zuidelijk Afrika.

In 2001 keurde de Vlaamse regering een financieringsprogramma voor *stages bij multilaterale organisaties voor jonge Vlamingen* goed, dat sinds begin 2002 op volle snelheid draait en reeds meer dan vijftientig stages van jonge Vlamingen financierde. Niet minder dan zes van de stagiairs kregen na afloop van de stage een aanbieding om binnen de organisatie te werken, zij het via een tijdelijk of extern contract. In maart 2003 vond een evaluatie van het stageprogramma plaats. Deze evaluatie zal eind 2003 leiden tot een bijsturing van het programma. Gezien het succes ervan wordt in elk geval een voortzetting van het programma voorzien.

De administratieve voorbereidingen om *de detachering van ambtenaren naar multilaterale organisaties* mogelijk te maken, bevinden zich momenteel in de eindfase. Concrete afspraken met de Internationale Arbeidsorganisatie werden reeds gemaakt. Momenteel worden afspraken gemaakt met UNESCO. Nog in 2003 of ten laatste begin 2004 zullen de eerste detacheringen plaatsvinden.

1.2.3 Nieuwe beleidsinitiatieven in 2003-2004

Van 10 tot 12 december 2003 is in Genève *de Wereldtop inzake de Informatiemaatschappij* gepland. Omwille van het belang dat de Vlaamse regering hecht aan de informatiemaatschappij, is de actieve participatie van Vlaanderen aan deze top in volle voorbereiding. Ik reserveer voor die conferentie een plaats in mijn agenda.

De *Vlaamse Unesco – Commissie* zal begin 2004 haar werkzaamheden effectief opstarten. Aan de Vlaamse regering zal een voorstel worden gedaan tot samenstelling van de nieuwe *Vlaamse UNESCO-Commissie*. Deze Commissie zal bestaan uit deskundigen op de betrokken domeinen en experts uit de Vlaamse administratie.

Wat de *OESO* en de Wereldhandelsorganisatie (WHO) betreft, plan ik als innovatie de inschakeling van Vlaamse expertise in programma’s of fondsen van deze organisaties.

Ook met de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) wordt de samenwerking verdergezet door middel van een gerichte projectfinanciering. De aandacht van Vlaanderen gaat specifiek naar thema's als gezondheidspromotie, de preventie van ongevallen in het verkeer en reproductieve gezondheid. Dit laatste thema behoort trouwens tot de Milleniumdoelstellingen van de VN.

2. Vlaanderen versterkt zijn positie als volwaardige actor/partner voor bilaterale relaties: het bilateraal Vlaams buitenlands beleid

2.1 Naburige regio's en buurlanden

2.1.1 Nederland

Vlaanderen en Nederland zijn 'natuurlijke' samenwerkingspartners. Met meer dan twintig miljoen mensen is het Nederlandse taalgebied een middelgroot taalgebied in Europa. Het gebied aan de 'Gouden Delta' van Maas, Schelde en Rijn is ook een zeer belangrijk en goed geïntegreerd economisch kerngebied. Vanuit deze geografische, taalkundige en economische verbondenheid ontwikkelen de beide overheden een zeer actief beleid inzake wederzijdse samenwerking. Die heeft de afgelopen jaren heel wat vruchten afgeworpen: op tal van terreinen worden gezamenlijke afspraken gemaakt, ontstaat een vruchtbare dialoog en leren beide burens elkaar nog beter kennen. Bepaalde dossiers, zoals deze m.b.t. infrastructuur, zijn echter bijzonder complex en vereisen verder overleg om voor beide partijen tot bevredigende oplossingen te komen. Twee van deze dossiers zijn dat van de Westerschelde en de IJzeren Rijn. Daarnaast is de oprichting van een Vlaams-Nederlands Centrum voor Europa in Brussel een belangrijk actiegericht speerpunt voor 2004.

Schelde-estuarium

Stand van zaken in 2003

Vlaanderen en Nederland werken samen aan de uitvoering van het op 4 maart 2002 ondertekende Memorandum van Vlissingen. De gezamenlijke Projectdirectie ProSes stelt op dit ogenblik een ontwikkelingsschets Schelde-estuarium 2010 op, samen met een maatschappelijke kosten-batenanalyse en een strategische MER. Ondanks de lichte vertraging die is opgetreden bij de aanvang van het proces, blijven de Vlaamse en de Nederlandse overheid bijzonder gehecht aan het nakomen van de termijnen die ze in het memorandum hebben afgesproken.

Sinds begin 2003 wordt door Vlaanderen en Nederland via intensieve samenwerking tussen de nautische beheerders vorm gegeven aan het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer. Dit heeft o.m. geleid tot de instelling van een Vlaams/Nederlandse Nautische Adviesraad. Beide partners hebben ook maatregelen getroffen ter verhoging van de veiligheid van de scheepvaart. De Vlaamse en Nederlandse loodsdiensten zullen vóór het einde van het jaar nog een samenwerkingsvoorstel doen in verband met een doelmatige en kostenefficiënte dienstverlening. Wat de ontkoppeling van de loodsgelden voor de vaart op Rotterdam en de Scheldevaart betreft, is in 2003 nadere invulling gegeven aan de afspraak in het Memorandum van Vlissingen om per 1 januari 2008 deze loodstarieven volledig te ontkoppelen.

Acties in 2004

Zo zullen, zoals voorzien, op basis van deze studies de Vlaamse en de Nederlandse regering in het najaar van 2004 de nodige politieke besluiten kunnen nemen.

Belangrijk is de inbreng van de verschillende belanghebbende actoren en relevante maatschappelijke groeperingen ten behoeve van de invulling van het streefbeeld t.a.v. het estuarium. Deze inbreng gebeurt via het Overleg Adviserende Partijen (OAP).

In de loop van 2004 zal ook werk gemaakt worden van nog verdergaande samenwerking inzake beleid en beheer van het estuarium. Daarbij zullen toegankelijkheid, veiligheid, natuurlijkheid, landbouw, visserij en recreatie op een evenwichtige manier duurzaam op elkaar worden afgestemd door een hiertoe voorbestemd transparant samenwerkingsverband.

De volgende jaren zal geleidelijk naar de hierboven beschreven ontkoppeling van de loodsgelden toe gewerkt worden. De precieze ontkoppelingsafspraken zullen in een tussen Nederland en Vlaanderen te sluiten Memorandum van Overeenstemming worden neergelegd en jaarlijks in een verdrag geformaliseerd worden.

IJzeren Rijn

Stand van zaken in 2003

Vlaanderen verheugt zich erover dat de Belgische federale overheid en Nederland overeenstemming hebben bereikt over de inhoud en de procedure inzake arbitrage over het dossier IJzeren Rijn.

Acties in 2004

In de loop van 2004 zal het Permanent Arbitragehof in Den Haag een uitspraak doen in verband met de haar voorgelegde vragen over de IJzeren Rijn.

Vlaams-Nederlands Centrum voor Europa

Stand van zaken in 2003

Vlaanderen en Nederland zijn het principiële eens geraakt over de oprichting van een Vlaams-Nederlands Centrum voor Europa in Brussel. Aangezien afgesproken werd dat Vlaanderen instaat voor de huisvesting van dit centrum, kocht de Vlaamse overheid hiertoe een pand naast de Koninklijke Muntschouwburg. Dit dient nog enige verbouwingen te ondergaan.

Acties in 2004

Met Nederland zullen de nadere afspraken gefinaliseerd worden over de verdere invulling van het gebouw, de juridische vorm, de programmatorische activiteiten, het beheer en de exploitatie, zodat een opening van het pand in de loop van 2004 in het vooruitzicht kan worden gesteld.

2.1.2 Frankrijk

Stand van zaken in 2003

In maart 2003 vond in Parijs de eerste vaste gemengde commissie ter uitvoering van het culturele samenwerkingsakkoord Vlaanderen-Frankrijk plaats. Daarbij werd een werkprogramma 2003-2005 gesloten, waardoor talrijke projecten kunnen worden ontwikkeld op het gebied van onderwijs, cultuur, taal en wetenschappen.

De grensoverschrijdende en interregionale samenwerking met Noord-Frankrijk ontwikkelde in 2003 eveneens een nieuwe dynamiek:

- enerzijds werd de ratificatieprocedure van het Belgisch-Frans akkoord inzake de grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen en lokale openbare lichamen d.d. 16/09/02 ingezet.
- anderzijds vond er frequent overleg plaats met de Noord-Franse overheden (Prefectuur, Conseil Régional, Conseil général en Lille Métropole Communauté Urbaine) over de versterking van de samenwerking met Vlaanderen en de andere deelstaten. Een tiental prioritaire projecten, o.m. op het gebied van beroepsopleiding, transportinfrastructuur, onderwijs en jeugdwerk werd geïdentificeerd. Daarnaast werden er diverse projectvoorstellen gelanceerd voor “experimentele” projecten die in het kader van het Franse decentralisatieproces zullen worden voorgesteld. Deze vernieuwde samenwerking werd politiek bekrachtigd op het Frans-Belgisch Interregionaal Forum, dat op 29 oktober 2003 in Rijsel plaatsvond, mede in het kader van het staatsbezoek van onze vorsten aan Frankrijk.

Acties in 2004

Aan het werkprogramma 2003-2005 van het Vlaams-Frans cultureel akkoord zal op een dynamische en kwalitatieve wijze uitvoering gegeven worden in 2004, waarbij ook de nodige aandacht zal worden besteed aan projecten met buurregio Nord-Pas de Calais.

Zodra het Belgisch-Frans verdrag inzake grensoverschrijdende samenwerking in de loop van 2004 door alle partners wordt geratificeerd, zal Vlaanderen dit benutten om grensoverschrijdende acties op te zetten in het kader van de vernieuwde samenwerking met Nord-Pas de Calais.

De projecten die in het raam van deze samenwerking in 2003 op het getouw gezet werden, zullen in 2004 worden uitgevoerd. Van Vlaamse zijde wordt gestreefd naar een geïntegreerde samenwerking op dit gebied, waarbij ook de Provincie West-Vlaanderen en de intercommunales van het grensgebied actief betrokken zijn. Vooral voor de “experimentele” projecten die in het metropoolgebied Rijsel zullen worden uitgevoerd en vooral de bevolking ten goede komen, zijn de lokale besturen geschikte partners.

Tenslotte is het de bedoeling om in het kader van de geplande multi-regioconferentie ‘Districts of Creativity meet @ Flanders’ op 19 februari 2004 in Leuven, intensief samen te werken met Nord-Pas de Calais.

2.1.3 Duitsland

Stand van zaken in 2003

Met zijn 81 miljoen inwoners is Duitsland het meest bevolkte en economisch sterkste land van de Europese Unie. Het vormt voor Vlaanderen zondermeer de belangrijkste partner op verschillende terreinen. Via het REGLEG-netwerk zijn de Duitse Länder bondgenoten in het kader van de beïnvloeding van de Europese institutionele hervormingen ten voordele van de regio's. In de Duitse culturele sector (beeldende kunsten en podiumkunsten) zijn heel wat

Vlamingen actief. Enkele Vlaamse bedrijven, zoals Interbrew, hebben het afgelopen jaar opvallende overnames gedaan in Duitsland.

Acties in 2004

In 2004 worden de contacten en initiatieven in de verschillende deelstaten verder opgevolgd en uitgebouwd. Vooral Nordrhein-Westfalen is al geruime tijd een belangrijke partner. Op verschillende terreinen, o.a. op het vlak van onderwijs, cultuur, wetenschappelijk onderzoek en infrastructuur, bestaat een intensieve samenwerking, waar verschillende Vlaamse administraties en VOI's bij betrokken zijn.

In het kader van de geplande multi-regioconferentie 'Districts of Creativity meet @ Flanders' op 19 februari 2004 in Leuven, wordt tevens intensief samengewerkt met de regio Baden-Württemberg, in het bijzonder met het ministerie van Economische Zaken van deze Duitse regio.

Door de vertegenwoordiger van de Vlaamse regering in Berlijn wordt aandacht besteed aan diverse voor Vlaanderen belangrijke beleidsbeslissingen in Duitsland: o.a. aanpassing federaal systeem, hervorming onderwijs, de belasting voor vrachtwagens op autowegen.

2.1.4 Verenigd Koninkrijk

Stand van zaken in 2003

De banden tussen Vlaanderen en het Verenigd Koninkrijk zijn belangrijk. Dit geldt uiteraard niet alleen voor het intensief economisch verkeer tussen beide landen, maar eveneens voor onderzoek, toerisme en cultuur. Om deze banden te intensiveren en nieuwe synergieën tot stand te brengen heeft de Vlaamse regering vorig jaar een diplomatieke vertegenwoordiger aangesteld en een permanente vertegenwoordiging in Londen geopend. In 2003 vond de succesvolle opening van 'Flanders House' plaats en werden de eerste rechtstreekse diplomatieke contacten gelegd met de Britse en de Schotse regering.

Acties in 2004

In 2004 wil de Vlaamse regering deze rechtstreekse contacten en de netwerkvorming verder uitbreiden en verdiepen, o.m. met Wales. Daarenboven zal in 2004 ook specifiek aandacht worden besteed aan nieuwe samenwerking op het vlak van onderwijs, onderzoek en cultuur.

In het kader van de multi-regioconferentie 'Districts of Creativity meet @ Flanders' zal de samenwerking met Schotland worden geïntensifieerd. Samen met Lombardije en Schotland diende Vlaanderen trouwens een project over de "regions of knowledge" in bij de Europese Commissie met het oog op financiële ondersteuning van de samenwerking.

Tenslotte blijft Schotland ook een belangrijke bondgenoot in het kader van het REGLEG-netwerk, waarvan het in 2004 het voorzitterschap zal waarnemen.

2.1.5 Groothertogdom Luxemburg - Benelux

Acties in 2004

Begin 2004 zal een gemengde commissie Vlaanderen - Groothertogdom Luxemburg plaatsvinden voor het opstellen van een werkprogramma, op voorwaarde dat de Luxemburgers het nieuwe verdrag ratificeren in het najaar van 2003. Het wordt dan de eerste gemengde commissie na de ondertekening van het verdrag inzake algemene samenwerking van 15 december 2000. Dit verdrag heeft betrekking op de verschillende bevoegdheidsdomeinen van Vlaanderen. De geplande projecten dienen vanaf 2004 een nieuwe impuls te geven aan de reeds lopende samenwerking.

In 2004 zal er een beleidsgerichte onderzoeksopdracht uitgeschreven worden over de relaties binnen het kader van de Benelux. Het Benelux-verdrag loopt immers af in 2008. Vlaanderen wil zich tijdig voorbereiden door de evaluatie van de samenwerking. Een nieuw verdragskader moet voor Vlaanderen een meerwaarde vormen. Via een beleidsvoorbereidend onderzoek willen we tijdig materiaal verzamelen om dit dossier voor te bereiden.

2.1.6 Oostenrijk

Stand van zaken in 2003

In november 2003 bezoekt de minister-president de Oostenrijkse deelstaat Salzburg, in het kader van de Conferentie van regio's met wetgevende bevoegdheden.

Acties in 2004

De vertegenwoordiger van de Vlaamse regering organiseert in het kader van de prestigieuze tentoonstelling 'Flämische Landschaft' die loopt tot april 2004 een aantal activiteiten waarbij de visibiliteit van Vlaanderen in Oostenrijk wordt versterkt. Hij volgt ook de geplande staatsvorming in Oostenrijk (Österreich Konvent) op die in 2004 wellicht tot een aantal aanpassingen in het federale systeem zal leiden.

Het werkprogramma ter uitvoering van het cultureel akkoord eindigt in 2004. Uiterlijk eind 2004 komt een gemengde commissie samen die een nieuw samenwerkingsprogramma tussen Vlaanderen en Oostenrijk zal opstellen.

2.1.7 Duitstalige Gemeenschap

Acties in 2004

Uiterlijk eind 2004 zal een vergadering van de gemengde commissie plaatsvinden. Deze gemengde commissie zal een werkprogramma opstellen ter uitvoering van het samenwerkingsakkoord dat op 14 februari 2001 werd ondertekend in Eupen. Het verdrag voorziet enkele nieuwe terreinen voor samenwerking, met name: arbeid en werkgelegenheid, archeologie en toerisme.

2.2 Landen van Centraal- en Oost-Europa

Ook in 2004 blijft Centraal- en Oost-Europa een prominent aandachtspunt binnen het Vlaamse buitenlands beleid. Er wordt met de 8 nieuwe EU-leden en de toekomstige lidstaten Bulgarije en Roemenië op een intense manier voortgewerkt binnen het kader van de werkprogramma's ter uitvoering van de gesloten verdragen.

De voorziene toetreding tot de EU wijzigt echter de verhoudingen tot deze partners, onze aanpak van de samenwerking en de middelen die daartoe kunnen worden ingezet. Het Samenwerkingsprogramma voor Centraal- en Oost-Europa was toetredingsgericht en diende te worden bijgestuurd. Voor Bulgarije en Roemenië wordt de aanpak van de voorbije jaren nog bestendig en blijven de middelen behouden voor financiering van projecten die moeten bijdragen tot de economische en maatschappelijke herstructurering, versteviging van de sociale samenhang en het regelgevend instrumentarium. Voor de 8 nieuwe EU-leden uit COE wordt deze steun voortaan beperkt en wordt versterkte aandacht gegeven aan gezamenlijke projectmatige acties binnen het financiële kader van cohesie- en structuurfondsen.

Het jaar 2004 wordt m.b.t. deze landen als een overgangsjaar gezien waarin de Vlaamse financiële steun voor projectsubsidies sterk gereduceerd wordt maar nog niet volledig afgebouwd. Er treedt ook een verschuiving op in de focus van het beleid voor de regio, waarbij ook aandacht zal gaan naar de 'nieuwe burens', de buitengordel van de uitgebreide EU.

Tijdens het voorjaar van 2003 werden twee studies uitgeschreven met het oog op het verzamelen van nieuwe inzichten voor het te voeren beleid gericht op deze regio. In het najaar 2003 worden deze studies opgeleverd. De beleidsaanbevelingen uit de eerste studie, die betrekking heeft op de relaties tussen Vlaanderen en de landen van Centraal –en Oost-Europa, zullen gebruikt worden om de samenwerking met deze landen een nieuwe dynamiek te geven en waar mogelijk de efficiëntie van de Vlaamse inzet in de regio te verhogen. Een tweede studie is gewijd aan de nieuwe buitengordel van de Europese Unie. Voor 2004 werd een beperkt budget ingeschreven om enkele pilootprojecten op te zetten van samenwerking met enkele landen die behoren tot de buitengordel.

2.3 De landen buiten Europa

2.3.1 De samenwerking met Zuid-Afrika

Stand van zaken in 2003

In het voorjaar 2003 heeft de eerste vergadering van de vaste gemengde commissie in uitvoering van het verruimde Vlaams-Zuid-Afrikaanse verdrag plaatsgevonden. Er is een omstandig werkprogramma voor de jaren 2003 en 2004 afgesproken dat nagenoeg alle bevoegdheidsdomeinen van de Vlaamse regering omvat. Invulling aan dit werkprogramma wordt hoofdzakelijk gegeven via de ontwikkelingssamenwerking. Daarnaast kan er steun verleend worden voor initiatieven die binnen NEPAD (New Partnership for Africa's Development) en SADC (Southern African Development Community) passen.

Teneinde de efficiëntie, de impact en de visibiliteit van het Vlaams Buitenlands Beleid in de wereld te optimaliseren, werd gedacht aan het concept van een Steunpuntenbeleid. Met name

zou Vlaanderen voor een aantal prioritaire landen buiten Europa een bestaande vereniging kunnen ondersteunen die zich zou ontfermen over een gehele regio van een bepaald continent. Een dergelijk ‘steunpunt’ dient het imago van Vlaanderen uit te dragen en acties te ondernemen die ten goede komen aan de uitstraling van Vlaanderen in een bepaalde regio van de wereld. Een steunpunt dient verder complementair en ondersteunend op te treden bij het beleid dat door de administratie Buitenlands Beleid wordt uitgevoerd. Ook kan het ondersteunend optreden bij de initiatieven van de Vertegenwoordiger van de Vlaamse regering, indien deze werd aangesteld voor het betrokken gebied of land.

Acties in 2003-2004

Er zal verder uitvoering gegeven worden aan het werkprogramma 2003-2004. In 2002 werd er financiering gegeven aan NEPAD, ter ondersteuning van zijn communicatie- en marketingsstrategie. Dit zal verder opgevolgd worden.

In het najaar van 2004 of in het voorjaar van 2005 zal in Vlaanderen de vaste gemengde commissie vergaderen om een nieuw werkprogramma af te spreken. De voorbereiding van deze bijeenkomst zal in de loop van 2004 aangevat worden.

In de loop der jaren is Zuid-Afrika dé prioritaire partner buiten Europa geworden van Vlaanderen. Ook wenst Zuid-Afrika een grotere politieke rol te vervullen in de omliggende regio en in het gehele Afrikaanse continent (bv. in het kader van SADC en NEPAD). Vandaar zal in het kader van het nieuwe ‘Steunpuntenbeleid’ een pilootproject worden ondersteund, waarbij een vereniging zich zal ontfermen over Zuidelijk Afrika. Gelet op het prioritaire partnerschap, dient Zuid-Afrika een centrale rol te spelen bij de activiteiten van deze vereniging.

2.3.2 Marokko

Stand van zaken in 2003

Op 14 december 2001 besliste de Vlaamse regering om, rekening houdend met de politieke situatie en verwijzend naar het standpunt dat ze ten aanzien van Marokko inneemt, de samenwerking met het land geleidelijk en gevoelig te versterken; tevens besliste ze om Marokko te beschouwen als een prioritaire partner van het Vlaamse beleid.

In de loop van 2002 zijn de eerste voorzichtige contacten gelegd vanuit verschillende departementen met de Marokkaanse overheid om deze samenwerking op te starten. In de loop van 2003 wordt het nodige initiatief genomen om op een gecoördineerde wijze en binnen een afgesproken kader de samenwerking met Marokko verder uit te bouwen. Zo werd reeds via het Vlaams fonds bij de IAO een projectvoorstel goedgekeurd dat dient bij te dragen tot de ontwikkeling van het vrouwelijk ondernemerschap in Marokko, via het uitwerken van een nationale strategie en het versterken van de verenigingen van vrouwelijke werkgevers, onder meer via opleidingen in Turiijn.

Acties in 2004

In 2004 zal de samenwerking met Marokko binnen het uitgetekende kader verder worden uitgebouwd. Het aanmoedigen van verdere economische samenwerking behoort eveneens tot

de taken van de Vlaamse regering. Marokko is voor Vlaanderen een groeiende en steeds belangrijker markt; de definitieve goedkeuring van het BLEU- akkoord met Marokko biedt aan Vlaamse investeerders nu meer garanties.

2.3.3 Chili

Stand van zaken in 2003

Momenteel is het werkprogramma voor de jaren 2002, 2003 en 2004 in uitvoering dat nagenoeg alle bevoegdheidsdomeinen van de Vlaamse regering omvat. Vooral de administraties Aministratie (Leefmilieu), AWI (wetenschapsbeleid), GMW (Gezin en Maatschappelijk Welzijn) en aBB (technisch ondersteuningsprogramma aan de Chileense universiteiten, trilaterale coöperatie met El Salvador en Nicaragua en algemene coördinatie) geven invulling aan dit werkprogramma. Ook buiten het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap zijn er organisaties die zich geëngageerd hebben in deze samenwerking met Chili (de Vlaamse universiteiten, VVOB, APEC en ITMMA). Tenslotte werd ook nog via het Vlaams fonds bij de IAO een project ter bevordering van KMO-ontwikkeling in Chili goedgekeurd.

Acties in 2004

Er zal verder uitvoering gegeven worden aan het laatste gedeelte van het bestaande werkprogramma.

2004 is een belangrijk scharnierjaar in de samenwerking tussen Vlaanderen en Chili. De bestaande samenwerking zal met alle Vlaamse en Chileense actoren grondig geëvalueerd worden. Het evaluatiedocument zal van cruciaal belang zijn voor de toekomstige samenwerking.

In het najaar van 2004 zal in Santiago de vaste gemengde commissie vergaderen om het nieuwe werkprogramma 2005-2007 op te stellen. De eerste helft van 2004 zal als voorbereidingsperiode voor dit belangrijk overlegmoment opgevat worden.

2.3.4 Quebec

Stand van zaken in 2003

In 2003 werden reeds verschillende projecten gerealiseerd (o.a. inzake onderwijs en cultuur), in het kader van het samenwerkingsprogramma 2003-2004, in uitvoering van de Entente van 2002.

Acties in 2004

In 2004 zal verder uitvoering worden gegeven aan de aangegane engagementen op wetenschappelijk en technologisch vlak, jeugd en sport en economie. Inzake dit laatste domein kan de multi-regioconferentie 'Districts of Creativity meet @ Flanders' van 19 februari 2004, waartoe ook Quebec werd uitgenodigd, een katalysatorrol spelen.

2.3.5 Verenigde Staten van Amerika

Stand van zaken 2003

De Verenigde Staten is een belangrijke partner, zowel economisch als voor samenwerking en uitwisselingen inzake onderwijs, wetenschap en technologie. In 2003 heeft de vertegenwoordiger van de Vlaamse regering in Washington een omgevingsanalyse gemaakt omtrent de mogelijkheden tot samenwerking met de staten Maryland en Massachusetts.

Acties in 2004

In 2004 zal verder worden onderzocht welke mogelijke samenwerking met de staten Maryland (deelnemer aan de multi-regioconferentie) en Massachusetts inzake de domeinen wetenschap en technologie, economie, leefmilieu en onderwijs kan worden uitgebouwd.

2.3.6 Azië

Hoewel de relaties met Aziatische landen vooral van commercieel -economische aard zijn, zullen de engagementen op andere domeinen zoals: cultuur, onderwijs, uitwisseling van jongeren etc. maximaal worden uitgevoerd. Het samenwerkingsprogramma Vlaanderen-China (in uitvoering van het Cultureel akkoord) biedt hiertoe heel wat mogelijkheden.

Via het Vlaams fonds bij de IAO werd het project ‘Versoepelen van de arbeidsmarkt door versterking van tewerkstellingsdiensten in China’ goedgekeurd. Dit project beoogt de ondersteuning van de overheidsinspanningen om een gediversifieerd, alomvattend en gecoördineerd tewerkstellingssysteem voor China in te stellen en meer bepaald het opleiden van het personeel van lokale arbeidsbureaus.

Ook in ASEF-verband, de stichting waartoe ook Vlaanderen zich opnieuw financieel zal engageren, zullen opportuniteiten in het kader van de steeds belangrijker wordende Europees-Aziatische dialoog maximaal worden benut.

Tenslotte is het de bedoeling om in het kader van de geplande multi-regioconferentie ‘Districts of Creativity meet @ Flanders’ op 19 februari 2004 in Leuven, intensief samen te werken met Shanghai (China).

2.3.7 Israël – Palestina

De Vlaamse regering nam op 7 december 2001 een standpunt in inzake de conflictsituatie in de Palestijnse gebieden. Overeenkomstig dit standpunt kunnen er zolang het conflict voortduurt geen feitelijke onderhandelingen plaatsvinden, noch met Israël noch met de Palestijnse autoriteit. Evenmin kunnen met één van de beide partners engagementen inzake bilaterale samenwerking worden aangegaan.

Rekeninghoudend met het aanhoudende geweld in de regio kan het standpunt van de Vlaamse regering van 7 december 2001 ongewijzigd blijven. Het samenwerkingsprogramma ter uitvoering van het Belgisch-Israëliësch cultureel akkoord wordt niet vernieuwd. De

samenwerking met Palestina blijft gericht op noodhulp aan de getroffen bevolking in de Palestijnse gebieden.

De Vlaamse regering zal haar steun blijven betuigen voor een vreedzame en duurzame oplossing voor het conflict.

2.4 Het project Flanders DC (District of Creativity)

Ik ben ervan overtuigd dat de regio's een belangrijke rol te spelen hebben in de uitbouw van economische welvaart. Als minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government heb ik een voorstel uitgewerkt om een regionaal samenwerkingsverband op te starten tussen Vlaanderen en een aantal andere Europese en niet-Europese regio's.

Rond het thema van creativiteit als bron voor innovatie en versterking van de regionale concurrentiekracht zal een netwerk uitgebouwd worden van regio's die bereid zijn samen te werken om informatie en voorbeelden van goede praktijk met elkaar te delen. Het stimuleren van creativiteit en netwerking in de economie zijn van doorslaggevend belang voor de creatie en het behoud van een hoge levensstandaard.

De oproep tot samenwerking is in eerste instantie gericht aan de volgende Europese regio's: Schotland, Catalonië, Baden-Württemberg, Lombardije en Nord-Pas-de-Calais. Daarnaast worden ook een aantal niet-Europese regio's betrokken om het netwerk te verbreden en andere niet-Europese invalshoeken en goede praktijkvoorbeelden uit te wisselen. Ik wil dan ook Quebec, Maryland, Shanghai en Karnataka bij dit project betrekken. Wallonië en Brussel zullen worden uitgenodigd als gastregio's.

De samenwerking zal een structureel karakter kennen met een belangrijk voor- en natraject ter versterking van de economische performantie via informatie- en ervaringsuitwisseling. Het voortraject bestond uit het selecteren van regio's waarvan wij overtuigd zijn dat samenwerking met hen hefboomen kan creëren die de individuele inspanningen overstijgen. De uitgekozen regio's zijn allemaal belangrijke spelers op het vlak van sectoren waar ook Vlaanderen wereldwijd een belangrijke rol wenst te spelen. Het natraject is toegespitst op het valoriseren onder de vorm van industriële samenwerking van de ideeën en good practices die werden ontwikkeld tijdens het forum.

Het is de betrachting steeds de actoren op 3 niveaus samen te brengen. Zowel overheid als kennisinstellingen en de privé hebben een belangrijke rol te vervullen in het omzetten van creativiteit/innovatie in duurzame economische groei en welvaartscreatie.

Na het voortraject bestaat het project uit een tweeluik m.n. een startconferentie waaraan alle regio's deelnemen en die zal doorgaan op 19 februari 2004 gevolgd door een reeks bilaterale "business tot business" workshops (B2B meetings) tussen de deelnemende regio's en Vlaanderen rond specifieke thema's en economische sectoren.

2.4.1 Het multiregioforum: Districts of Creativity meet @ Flanders

Tijdens de startconferentie van Flanders DC is het de bedoeling dat na de introductie van de thematiek elke regio zijn bijdrage levert door de presentatie van een casus van goede praktijk die voldoende demonstratief is voor de wijze waarop die regio werkt aan creatieve vernieuwing van haar economisch weefsel. De deelnemers kunnen nadien reflecteren over de factoren die van belang zijn voor vernieuwing van het economische weefsel en de voorwaarden die moeten worden geschapen door de overheid om creativiteit te stimuleren en vernieuwing van de economie mogelijk te maken.

Wij zijn ervan overtuigd dat hieruit een rijke oogst van voorstellen en ideeën zal resulteren die voor het politiek niveau een aanzet vormen voor het ontwikkelen van een toekomstgerichte economische politiek.

2.4.2 Bilaterale fora: Flanders – Regio “XX” DC

Tijdens het vervolgetraject willen we via directe B2B meetings sleutelfiguren uit het bedrijfsleven (ondernemers, vertegenwoordigers van federaties, kamers van koophandel, onderzoeksinstellingen en kenniscentra, universiteiten, ...) bijeenbrengen uit Vlaanderen en telkens één van de partnerregio's. Door het bijeenbrengen van deze personen wensen we de directe samenwerking tussen deze sectoren die een belangrijke bijdrage leveren tot onze welvaart stimuleren. Het uiteindelijk opzet is te komen tot concrete business development en vormen van structurele samenwerking tussen de partners.

Als onderdeel van Flanders – X DC heeft Vlaanderen (Export Vlaanderen) in parallel samen met Schotland (West-Lothian Chamber of Commerce) en Lombardije een project ingediend bij de Europese Commissie in het kader van de **pilootactie “Kennis Regio's”**. Dit project, gestuurd door De Europese Commissie DG RTD, heeft tot doelstelling interregionale samenwerking tussen de verschillende maatschappelijke actoren rond hoog innovatieve ideeën te stimuleren. Ik ben de mening toegedaan dat ons voorstel voor een multi-regio conferentie rond creatieve economie perfect aansluit bij de oproep van de Europese Commissie. Daarenboven zou het Europese label onze conferentie alleen maar versterken in zijn legitimiteit. Tot slot, maar zeker niet als eerste element, zal indien ons voorstel wordt aanvaard een deeltje van de uitgaven worden gesubsidieerd door de Commissie.

Ik ben ervan overtuigd dat dit project heel wat mogelijkheden biedt om samenwerking op een creatieve manier uit te bouwen en een sterke impuls te geven, die kan resulteren in de ontwikkeling van directe economische samenwerking tussen de participerende regio's.

3. De wapenexport

Ten gevolge van de defederalisering van de vergunningen voor de invoer, uitvoer en doorvoer van wapens wordt de administratie Buitenlands Beleid in 2003-2004 uitgebreid met een gespecialiseerde cel voor de opvolging van deze dossiers. Dit moet het mogelijk maken de dossiers te onderwerpen aan een grondige toetsing, de bestemming te screenen in samenwerking met de Belgische ambassades in het buitenland, de landen van bestemming te onderzoeken op hun correctheid inzake eerbiediging van internationale afspraken en basiswaarden zoals democratie, rechtsstaat en mensenrechten en om het risico op oneigenlijke aanwending van de betrokken goederen in te schatten. Dit moet gebeuren in navolging van Europese en internationale afspraken inzake wapenexport, mensenrechten en conflictbeheersing.

De Vlaamse Regering zal in dialoog treden met het Vlaams Parlement om een decretaal kader te scheppen waarbinnen deze bevoegdheid kan uitgeoefend worden. Zolang de decreetgever hierover geen uitspraak gedaan heeft, blijft de federale wetgeving hieromtrent van kracht. De Wet van 5 augustus 1991 betreffende de in- uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik en voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie stelt een achttal voorwaarden waaraan voldaan moet zijn om een uitvoervergunning te verlenen. Deze voorwaarden betreffen in globo vereisten inzake de eerbiediging van de internationale verplichtingen en doelstellingen van België en de EU, inzake mensenrechten en conflictpreventie, inzake de strijd tegen het terrorisme en de internationale criminaliteit evenals vereisten wat betreft het gevaar op afwending van de goederen en het niet naleven van de clausules van niet-wederuitvoer.

De Vlaamse regering heeft afspraken gemaakt met de betrokken federale diensten ten einde de continuïteit van het beleid terzake in een overgangsfase te verzekeren.

4. De organisatie van het buitenlands beleid

4.1 *Uitbouw van een nieuw ministerie van Buitenlands Beleid & Internationale Samenwerking*

Kader

In het kader van de reorganisatie van de Vlaamse overheid (Beter Bestuurlijk Beleid) hechtte de Vlaamse regering op 7 december 2001 haar principiële goedkeuring aan de sectorale invulling van het beleidsdomein Buitenlands Beleid & Internationale Samenwerking. In de nieuwe organisatiestructuur zullen de beleidsondersteunende taken worden ondergebracht in het departement Buitenlands Beleid & Internationale Samenwerking. Dit departement zal de minister bijstaan op het vlak van strategische planning, beleidsvoorbereiding, aansturing van de beleidsuitvoering en beleidsevaluatie voor het ganse beleidsdomein. De beleidsuitvoering inzake internationaal ondernemen wordt toevertrouwd aan het Vlaams agentschap voor Internationaal Ondernemen (*Flanders Investment & Trade*). De beleidsuitvoerende taken inzake internationale samenwerking zullen op termijn (na de defederalisering van de federale ontwikkelingssamenwerking) verzelfstandigd worden.

Het onderbrengen van de beleidsvelden buitenlands beleid, internationaal ondernemen en internationale samenwerking binnen één nieuw op te richten ministerie zal de coherentie van het internationale optreden van Vlaanderen ten goede komen.

In 2003 werden onder leiding van de veranderingsmanager verdere voorstellen uitgewerkt ter verfijning en invulling van de goedgekeurde principes. Overleg met alle betrokken actoren heeft geleid tot een blauwdruk van een nieuwe organisatiestructuur en een reeks voorstellen op vlak van inhoudelijke taakstelling, regelgeving, processen en procedures en ondersteunende activiteiten (ICT, kennisbeheer, huisvesting,...). Het tussentijds rapport van de veranderingsmanager werd in september 2003 overhandigd aan de functioneel bevoegde ministers.

Acties 2004

In 2004 zal verder gewerkt worden aan het operationeel maken van het nieuwe ministerie Buitenlands Beleid & Internationale Samenwerking. Naast de behandeling van de oprichtingsdecreten voor het Vlaams agentschap voor Internationaal Ondernemen (*Flanders Investment & Trade*) en de strategische adviesraad Buitenlands Beleid & Internationale Samenwerking zullen verdere initiatieven genomen worden m.b.t. het uitbouwen van de managementondersteunende dienstverlening en het opzetten van een gecoördineerde aanpak inzake interne controle voor het nieuwe beleidsdomein. Afhankelijk van de initiatieven en de timing die de Vlaamse regering vooropstelt, zal binnen het beleidsdomein verder gewerkt worden aan migratietrajecten voor personeel, ICT en huisvesting.

4.2 De Vlaamse internationale vertegenwoordiging

Stand van zaken in 2003

Zoals reeds aangehaald, werd in juli 2003 de geïntegreerde Vlaamse vertegenwoordiging in Londen officieel geopend.

Acties in 2004

De Vlaamse Permanente Vertegenwoordiging bij de Europese Unie werd sterk uitgebouwd en zal vanaf 2004 ten volle functioneren met de samenwerking van de technische departementen. Daarnaast worden de werkzaamheden van de multilaterale organisaties in Genève nauwer op de voet gevolgd door de Vertegenwoordiger van de Vlaamse regering, met standplaats Brussel.

Tenslotte zal aan de administratie Buitenlands Beleid de opdracht worden gegeven om te onderzoeken in welke mate het in de toekomst opportuun zou zijn om een Vertegenwoordiger van de Vlaamse regering op permanente basis te vestigen in Genève. Ook de opportuniteit om een Vertegenwoordiger van de Vlaamse regering te vestigen in Centraal- en Oost-Europa, alsook de keuze van de standplaats, zal door de administratie Buitenlands Beleid worden onderzocht.

4.3 Communicatiestrategie “Vlaanderen Internationaal”

Op basis van de analyse van de resultaten van een eerder gevoerd internationaal opinieonderzoek werd begin 2002 een internationale communicatiestrategie met bijhorend actieplan uitgewerkt. De ontwikkelde communicatiestrategie situeert zich op ‘corporate’ niveau, hetgeen betekent dat de administratie Buitenlands Beleid de verantwoordelijkheid draagt voor de algemene positionering van Vlaanderen in het buitenland.

Een van de algemeen ondersteunende initiatieven die in het actieplan van de communicatiestrategie worden voorzien is de ontwikkeling van een nieuwe visuele identiteit voor Vlaanderen (logo, baseline en huisstijl). Deze opdracht maakt deel uit van de globale aanbesteding die ook de huisstijl voor de nieuwe organisatiestructuur zal ontwikkelen. Bedoeling is dat zowel de interne als de externe huisstijl begin 2004 klaar zullen zijn, zodat in een tweede fase het nieuwe communicatie-instrumentarium van de administratie Buitenlands Beleid kan worden ontwikkeld. Voorzien wordt dat dit midden 2004 beschikbaar zal zijn.

De Engelstalige portaalsite www.flanders.be is inmiddels in productie. Verwacht wordt dat deze begin 2004 online zal zijn.

5. De resoluties en moties van het Vlaams Parlement

Resolutie betreffende de veroordeling tot de doodstraf door steniging van Amina Lawal in Nigeria. Stuk 1441 (2002-2003) - Nr. 6.

Met redenen omklede motie tot besluit van de op 3 juni 2003 door de heer Jan Roegiers in commissie gehouden interpellatie tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de medewerking van Vlaanderen aan de Wereldtentoonstelling 2005 in Aichi, Japan. Stuk 1746 (2002-2003) - Nr. 2.

Met redenen omklede motie tot besluit van de op 1 juli 2003 door de heren Luc Van den Brande en Karim Van Overmeire in commissie gehouden interpellaties tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, respectievelijk over de verdediging van de Vlaamse eisen inzake erkenning van de constitutionele deelstaten door de Europese Unie, en over de wijze waarop de minister het Vlaams buitenlands beleid gestalte wil geven en over initiatieven om de kennis van het Nederlands bij de in Brussel gevestigde ambassades te vergroten. Stuk 1783 (2002-2003) - Nr. 2.

Patricia CEYSENS

Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government